Zeszyty Naukowe SGSP 2017, Nr 62 (tom 1)/2/2017

dr inż. Joanna Świątek-Prokop
mgr inż. Mateusz Płonka
Instytut Techniki i Systemów Bezpieczeństwa
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Analiza stanu wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej wśród studentów różnych kierunków

Abstrakt

Posiadanie odpowiedniej, nawet podstawowej wiedzy z zakresu ochrony pożarowej, pozwala uniknąć wielu niebezpieczeństw, a także uchronić siebie i najbliższe otoczenie przed utratą zdrowia i życia. Między innymi z tego powodu każdy student uczelni wyższej przechodzi szkolenie BHP. Podobnie jest w miejscu pracy, gdzie pracownik jest zobowiązany do odbycia szkolenia wstępnego czy stanowiskowego, w czasie którego poznaje zagadnienia związane m.in. z ochrony przeciwpożarowej. Oprócz zdobywania wiedzy w trakcie edukacji na każdym szczeblu, na zakres wiadomości wpływają również kampanie społeczne o zasięgu krajowym lub lokalnym.

W celu zbadania poziomu wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej przeprowadzono badania ankietowe wśród 202 studentów różnych kierunków studiów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, w tym studentów kierunku inżynieria bezpieczeństwa. Uzyskane wyniki wskazują, że studenci ci posiadają podstawową wiedzę z zakresu ochrony przeciwpożarowej, niezależnie od kierunku studiów. Wyniki uzyskane przez studentów inżynierii bezpieczeństwa cechowały się większą liczbą bezbłędnych arkuszy oraz większą liczbą poprawnych odpowiedzi na pytania z grupy pytań, które poruszały tematykę rozszerzoną.

Przeprowadzone badania wskazują na odpowiedni sposób organizacji kształcenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród studentów.

Słowa kluczowe: ochrona przeciwpożarowa, wiedza, szkolenie

The Analysis of the Level of Fire Protection Knowledge among the Students of Different Faculties

Abstract

Acquiring valid, even basic knowledge of fire protection , allows us to avoid many dangers and prevent us and our environment from getting hurt or even getting killed. That is why, every single student is being taught about OHS. The same thing happens at work, where an employee is supposed to undergo a training and during the training , a fire protection is always being mentioned. Not only the knowledge people get at school or work increases our information of that problem, but also some local and national social campaigns can arise our awareness.

To check the knowledge of fire protection, there was a research made. The questionnaire was taken among 202 students of different faculties in the Jan Dlugosz University in Czestochowa, including students from Safety Engineering . Results show that the students from all faculties have the basic knowledge of fire protection. However Safety Engineering students had more faultless questionnaire and they had more correct answers covering advanced fields. Our research shows, that the way of teaching students in terms of fire protection seems to be correct.

Keywords: fire protection, knowledge, training

Wstęp

Znajomość zasad ochrony przeciwpożarowej jest niezwykle ważna zarówno w aspekcie społecznym, jak i indywidualnym. Zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi [1] Państwowa Straż Pożarna interweniowała w 2015 r., w związku z zagrożeniem pożarowym, 184 817 razy. W pożarach tych zginęło 512 osób, a ranne zostały 4 984 osoby. Najwięcej zdarzeń odnotowano w województwach: mazowieckim, dolnośląskim i śląskim. Każdy z tych przypadków wiąże się olbrzymią ludzką tragedią, której w wielu przypadkach można było uniknąć, stosując się do obowiązujących przepisów ppoż. Do największej liczby pożarów dochodziło w obiektach mieszkalnych, a w szczególności w domach jedno i wielorodzinnych. Najczęstszą przyczyną pożarów były kolejno: podpalenia, nieostrożność osób dorosłych i nieletnich przy

posługiwaniu się ogniem otwartym, nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo stałe, wadliwa instalacja elektryczna.

Tabela1. Pożary wg wielkości w rozbiciu na województwa w 2015 r.

Podział administracyjny	Razem	Pożar mały	Pożar średni	Pożar duży	Pożar bardzo duży
Polska	184 817	172 769	11 276	662	110
Dolnośląskie	22 812	21 473	1221	109	9
Kujawsko-Pomorskie	8003	7552	403	40	8
Lubelskie	11 151	9915	1202	32	2
Lubuskie	6568	6194	334	35	5
Łódzkie	11 424	10653	718	44	9
Małopolskie	12 277	11 514	735	25	3
Mazowieckie	28 192	26 378	1744	56	14
Opolskie	5164	4764	356	40	4
Podkarpackie	9219	8301	890	22	6
Podlaskie	4843	4419	390	28	6
Pomorskie	8081	7724	321	32	4
Śląskie	21 407	20 425	931	45	6
Świętokrzyskie	7914	7199	705	7	3
Warmińsko-Mazurskie	7156	6707	398	40	11
Wielkopolskie	11 544	10 884	588	58	14
Zachodniopomorskie	9062	8667	339	50	6

Źródło: [1]

Kluczową w eliminowaniu liczby i ciężkości ich następstw wydaje się rola edukacji. Zdobywanie wiedzy z zakresu ochrony przeciwpożarowej rozpoczyna się już na poziomie przedszkolnym, gdy w przedszkolach organizowane są spotkania z służbami ratowniczymi działającymi na terenie Polski. Jednym z takich proponowanych spotkań jest spotkanie ze strażakiem. Głównym celem takich prelekcji jest zwrócenie uwagi, jak groźny może

być ogień oraz zapoznanie dziecka z numerem alarmowym 998, by w razie wystąpienia zagrożenia potrafiło prawidłowo podać dyżurnemu chociażby adres swojego zamieszkania.

Na kolejnych etapach obowiązkowej edukacji w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych prowadzony jest przedmiot „Edukacja dla bezpieczeństwa" w wymiarze jednej godziny lekcyjnej tygodniowo. Obejmuje on zakresem nauczania szeroką pojętą obronę cywilną, metody ochrony przed zagrożeniami i przygotowanie do postępowania w razie katastrof. Nauka przewiduje także szkolenie z udzielania pierwszej pomocy.

Ochrona przeciwpożarowa, która też znajduje się w programie nauczania tego przedmiotu, zawarta jest w tematach takich, jak: indywidualne środki ochrony ludności, zbiorowe środki ochrony ludności, ewakuacja z budynku, alarmowanie i ostrzeganie o zagrożeniach, katastrofy budowlane i pożary.

Program nauczania przewiduje, z zakresu ochrony przeciwpożarowej, że uczeń, który ukończy ten przedmiot z oceną pozytywną, będzie posiadał wiedzę na temat zagrożeń jakie niesie za sobą pożar. Potrafi zaalarmować otoczenie, a także wezwać odpowiednie służby ratownicze. Zna zagrożenia pożarowe w domu i w najbliższej okolicy jego zamieszkania. Potrafi obsłużyć podstawowy sprzęt gaśniczy oraz rozpoznać znaki ochrony przeciwpożarowej. Zna zasady postępowania przy gaszeniu otwartego ognia, jak i odzieży palącej się na człowieku. Oprócz tego posiada niezbędną wiedzę z zakresu ewakuacji (znaki drogi ewakuacyjnej, zasady ewakuowania się itp.) [2].

Również na poziomie szkolnictwa wyższego student, przed rozpoczęciem nauki, ma obowiązek wziąć udział w szkoleniu BHP. Podczas, którego zapoznawany jest m.in. z: czynnikami środowiska oddziałującymi w procesie dydaktycznym (temperatura, wilgotność, oświetlenie itp.), czynnikami psychofizycznymi (stres, zmęczenie), sposobami ochrony przed zagrożeniami, jakie mogą powodować te czynniki, ryzykiem związanym z wykonywaniem czynności dydaktycznych, prawidłowym poruszaniem się po terenie uczelni, postępowaniem w razie wystąpienia zagrożenia pożarowego (drogi ewakuacyjne), sposobami udzielania pierwszej pomocy, praktycznym wykorzystaniem nabytej wiedzy i poznanych umiejętności z zakresu bezpiecznego studiowania.

Student po odbyciu szkolenia BHP powinien w ramach ochrony przeciwpożarowej posiadać wiedzę na temat zagrożeń pożarowych występujących na uczelni, środków gaśniczych, w których posiadaniu jest uczelnia, a także znać ich obsługę. Student powinien wiedzieć, jak postępować w przypadku

pożaru na uczelni. Powinien znać znaki ochrony przeciwpożarowej i znaki drogi ewakuacyjnej. Szczególnie duży nacisk kładzie się na zagrożenia związane z zajęciami realizowanymi na wybranym kierunku studiów.

Również po podjęciu pracy, każdy nowozatrudniony uczestniczy w szkoleniu wstępnym lub stanowiskowym, w którym również poruszane są zagadnienia z zakresu ochrony ppoż.

1. Stan wiedzy studentów z zakresu ochrony ppoż.

1.1. Ogólna analiza stanu wiedzy studentów

W celu zbadania poziomu wiedzy z zakresu ochrony ppoż. przeprowadzono badania ankietowe wśród 202 studentów różnych kierunków studiów realizowanych w Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Najliczniejszą grupę ankietowanych stanowili studenci kierunku inżynierii bezpieczeństwa – 53 osoby, następnie – pedagogiki 51, administracji – 22, zarządzania – 16, filologii angielskiej – 13, wychowania fizycznego – 7, po 5 osób z: biotechnologii, matematyki, informatyki, grafiki, politologii, filologii germańskiej, fizjoterapii, bezpieczeństwa narodowego. Ankieta badała wiedzę podstawową i rozszerzoną z zakresu ochrony ppoż. oraz podstawową wiedzę z zakresu pomocy przedmedycznej.

Tabela 2. Liczba błędnych odpowiedzi we wszystkich ankietach

Liczba osób	Liczba błędów
23	0
43	1
32	2
39	3
34	4
31	więcej niż 4

Źródło: opracowanie własne

Jedynie 23 kwestionariusze zostały wypełnione bezbłędnie, w 43 wystąpił jeden błąd, w pozostałych przypadkach liczba ankiet z nieprawidłowymi odpowiedziami oscylowała w granicach 31–39.

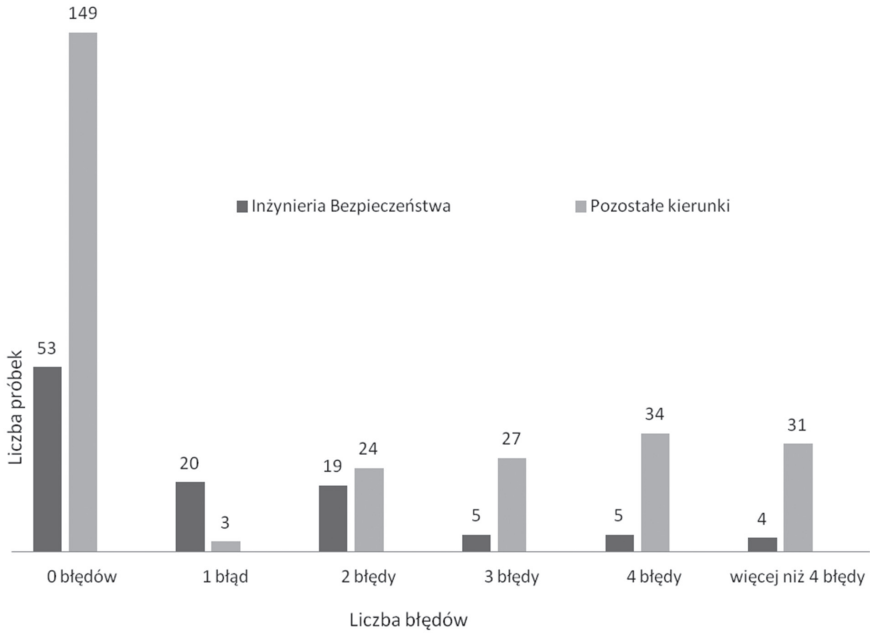

Rys. 1. Porównanie wyników uzyskanych wśród studentów inżynierii bezpieczeństwa z wynikami studentów z innych kierunków
Źródło: opracowanie własne

W przypadku inżynierii bezpieczeństwa największą grupę ankiet tworzyły te, pozbawione błędów (37,7%) oraz posiadające jeden błąd (35,8%). W przypadku pozostałych kierunków sytuacja była odwrotna i te dwa rodzaje stanowiły najmniejszą grupę – bezbłędne ankiety to 2%, z jednym błędem to 16%. Ankiety posiadające dwa, trzy i cztery błędy pojawiały się znacznie częściej na innych kierunkach niż inżynieria bezpieczeństwa. Ankiety z liczbą błędów większą niż cztery były drugą najliczniejsza grupą w przypadku pozostałych kierunków. Za taki wynik odpowiadają przede wszystkim przedmioty, które są realizowane na inżynierii bezpieczeństwa, np. bezpieczeństwo pożarowe obiektów budowlanych, ochrona przeciwpożarowa i przeciwwybuchowa czy techniczne systemy zabezpieczeń.

Trudno wskazać jednoznacznie, który z najliczniej reprezentowanych kierunków uzyskał najlepsze wyniki. Jedynie troje studentów pedagogiki (6%) wypełniło ankietę bezbłędnie, ale jednocześnie najwięcej przedstawicieli tego kierunku miało więcej niż 4 błędy (19%). Studenci kierunku zarządzanie nie zrobili więcej niż 4 błędy ani razu, ale odsetek 3 i 4 błędów jest najwyższy.

Odwrotnie jest w przypadku studentów administracji, gdzie odsetek 3 i 4 błędów jest najmniejszy.

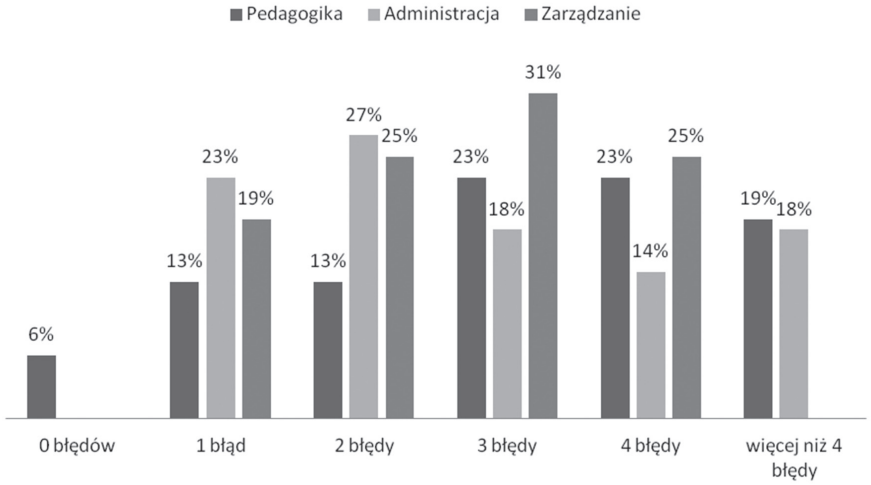

Rys. 2. Porównanie uzyskanych wyników wśród studentów pedagogiki, administracji i zarządzania

Źródło: opracowanie własne

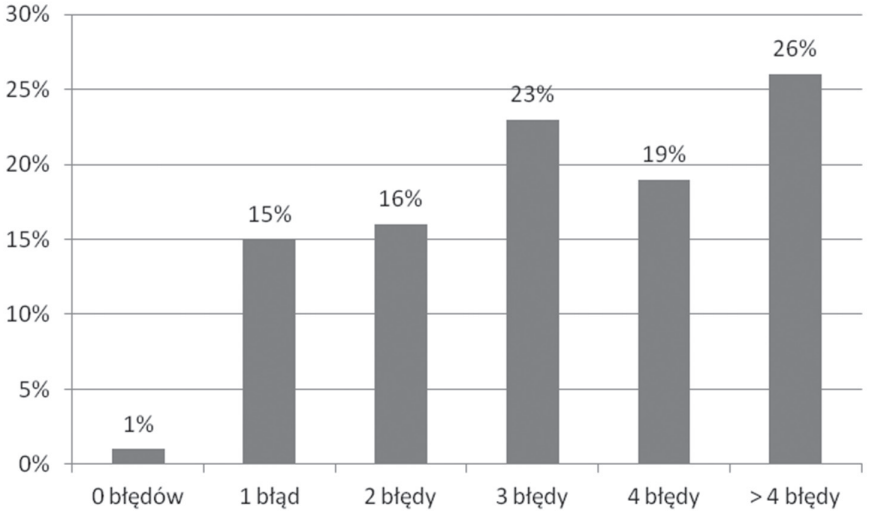

Rys. 3. Wyniki osiągnięte przez studentów innych kierunków niż inżynieria bezpieczeństwa, pedagogika, administracja i zarządzanie

Źródło: opracowanie własne

Rozpatrując wyniki studentów bardziej zróżnicowanych pod względem studiowanego kierunku (z wyłączeniem omawianych wcześniej), okazuje się, że ankiety z 3 błędami i więcej niż czterema błędami stanowią grupę największą, a te bezbłędne i posiadające 1 i 2 błędy stanowią grupę najmniejszą.

1.2. Szczegółowa analiza wyników badań

W ramach badań zadano studentom 14 pytań jednokrotnego wyboru. Szczegółowe wyniki przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 2. Wyniki badań ankietowych

Pytanie		Poprawne odpowiedzi [%]					
		IB	P	A	Z	Pozostali	Całość
Lp.	1	2	3	4	5	6	7
1.	Które z wymienionych działań należy podjąć w pierwszej kolejności po wystąpieniu pożaru?	68	59	62	58	61	62
2.	Jaka jest najczęstsza przyczyna zgonów zaistniałych w wyniku pożaru?	87	78	73	72	74	77
3.	Zaznacz nr alarmowy straży pożarnej	98	93	90	90	89	92
4.	Jaka powinna być maksymalna odległość do sprzętu gaśniczego z dowolnego punktu w budynku?	75	27	25	28	26	40

cd. Tabeli 2.

Pytanie		Poprawne odpowiedzi [%]					
		IB	P	A	Z	Pozostali	Całość
Lp.	1	2	3	4	5	6	7
5.	Jaka jest najmniejsza ilość środka w gaśnicy, będącej na obowiązkowym wyposażeniu samochodu osobowego?	85	67	61	70	69	72
6.	Czy posiadasz w miejscu zamieszkania urządzenia i środki ochrony przeciwpożarowej, takie jak np. gaśnice, czujki dymu, czujki czadu?	43	41	42	39	35	40
7.	Jaki jest najmniejszy, Twoim zdaniem, koszt czujki czadu do wykorzystania w domu/ mieszkaniu?	60	45	41	39	44	46
8.	Jakich działań wymaga poszkodowany z oparzeniami?	92	85	80	79	83	84
9.	Jaki są objawy wstrząsu termicznego?	79	73	71	75	74	74
10.	Co należy podać poszkodowanemu zatrutemu gazami pożarowymi?	89	75	73	70	76	79
11.	W jaki sposób należy gasić palący się olej w warunkach domowych (np. na patelni)?	98	95	96	94	93	96

cd. Tabeli 2

Pytanie		Poprawne odpowiedzi [%]					
		IB	P	A	Z	Pozostali	Całość
Lp.	1	2	3	4	5	6	7
12.	Czy oprócz obowiązkowego szkolenia BHP na uczelni, brałeś/brałaś udział w innym szkoleniu BHP w innym miejscu (praca, kurs, praktyki)?	70	53	52	48	50	54
13.	Czy w ciągu ostatniego roku zetknąłeś się/zetknęłaś się z programem telewizyjnym, którego tematem była ochrona przeciwpożarowa?	21	15	16	19	18	18

* IB – inżynieria bezpieczeństwa, P – pedagogika, A – administracja, Z – zarządzanie, Pozostali – ankietowani spoza wcześniej wymienionych kierunków, Całość – wynik odnoszący się do całkowitej liczby ankietowanych.

Zarówno w przypadku studentów inżynierii bezpieczeństwa, jak i pozostałych kierunków, poprawne odpowiedzi na pytanie numer 1 stanowią odpowiednio 68% i 60%. Błędne odpowiedzi, nie muszą być spowodowane brakiem wiedzy, że najpierw należy zaalarmować najbliższe otoczenie, tylko przekonaniem, że wezwanie straży pożarnej jest bezwarunkowym obowiązkiem. Powszechne posiadanie telefonów komórkowych także może być powodem wybierania błędnej odpowiedzi, ponieważ dzięki nim, w odpowiednich warunkach, jest możliwe równoczesne wezwanie straży pożarnej, jak i ostrzeżenie najbliższego otoczenia. Wynik 68% w przypadku studentów inżynierii bezpieczeństwa wydaje się być wynikiem stosunkowo niskim.

Zgodnie z dostępnymi danymi [1, 3, 4], najwięcej osób ginie w trakcie pożaru nie z powodu poparzenia, a z powodu zaczadzenia. Świadomość

społeczna, że pożar to nie tylko ogień i płomienie, ale także dym i gazy jest co raz większa. Obecna w mediach od kilku lat kampania społeczna „Nie dla czadu" również ma swój udział w kształtowaniu wiedzy o pożarach, co odzwierciedliło się w odpowiedziach ankietowanych. 87% studentów inżynierii bezpieczeństwa i 74% studentów innych kierunków wykazało się wiedzą w tym zakresie.

Zgodnie z oczekiwaniami studenci w większości przypadków znają nr telefonu alarmowego Straży Pożarnej – jest to jedna z podstawowych wiadomości przekazywanych już na etapie przedszkolnym, chociaż dziwić może fakt, że odpowiedź to nie uzyskała 100% poprawności.

W pytaniu nr 4 wymagającym posiadania bardziej zaawansowanej wiedzy, zaobserwowano znaczące różnice pomiędzy studentami inżynierii bezpieczeństwa a studentami z pozostałych kierunków.

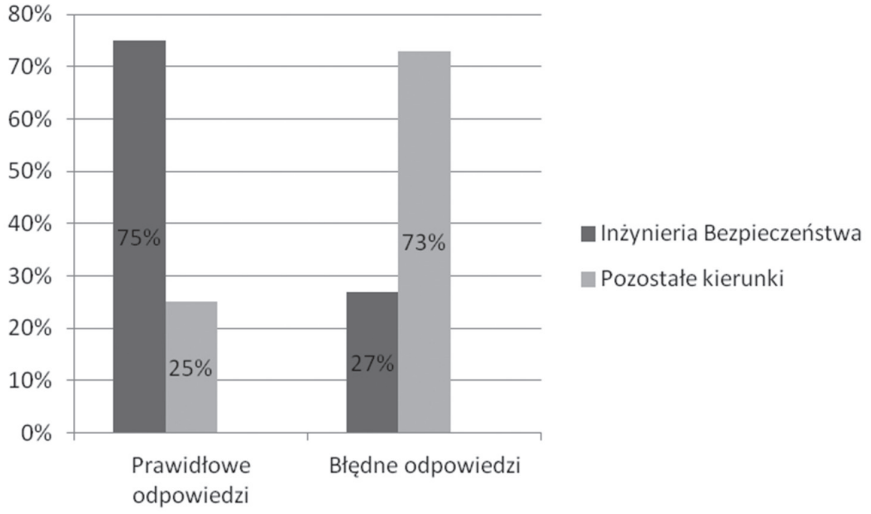

Rys. 4. Procentowy udział odpowiedzi poprawnych i błędnych na pytanie nr 4
Źródło: opracowanie własne

Przy czym nie stwierdzono znaczących odchyleń w liczbie odpowiedzi poprawnych i niepoprawnych pomiędzy studentami spoza inżynierii bezpieczeństwa. Studenci ci, nie znając obowiązujących przepisów [5, 6], dość intuicyjnie wybierali najmniejsze z proponowanych odległości.

Pytanie nr 5, dotyczyło minimalnej ilości środka gaśniczego w gaśnicy samochodowej.

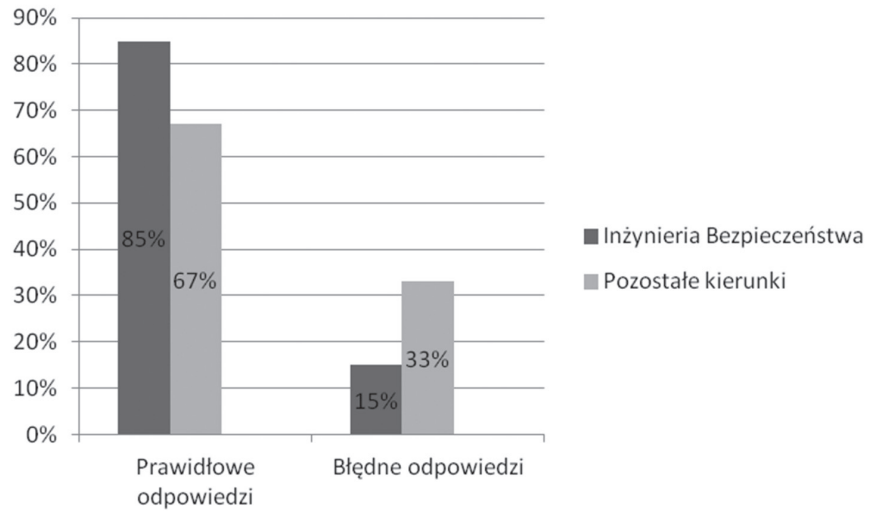

Rys. 5. Procentowy udział odpowiedzi poprawnych i błędnych na pytanie nr 5
Źródło: opracowanie własne

Posiadanie samochodu wiąże się z wyposażeniem go w gaśnicę. Gaśnica o pojemności 1 kg wystarczy, by ugasić np. płonącą instalację elektryczną w samochodzie, która w konsekwencji może prowadzić do pożaru całego samochodu. Zaleca się jednak używanie gaśnic 2 kg, by wystarczyły na dłuższy czas gaszenia. Wiedza związana z wymaganiami dotyczącymi gaśnic jest przekazywana na każdym kursie prawa jazdy, stąd stosunkowo duży odsetek prawidłowych odpowiedzi.

Zbadano również, czy ankietowani posiadają w swoich domach środki ochrony ppoż. Takie, jak: gaśnice, czujki dymu czy czadu. 40% badanych odpowiedziało twierdząco, przy czym nie miał tu znaczenia studiowany kierunek. Ankietowani, w większości przypadków, wypowiadali się o swoich domach rodzinnych, w których nie są osobami decyzyjnymi, a ponadto pochodzą głównie z Częstochowy lub okolic, gdzie dochód na jednego mieszkańca nie jest wysoki. Uzupełniająco zapytano, jak ankietowani szacują koszt najtańszej czujki czadu dostępnej na rynku. 46% ankietowanych prawidłowo wytypowało przedział cenowy (50–100 zł), pozostałe 54% sugerowało wyższy zakres cenowy.

Ze względu na utrzymującą się na wysokim poziomie liczbę zdarzeń związanych z tlenkiem węgla, wydaje się celowym uświadamianie społeczeństwa, a w tym również studentów, o znaczeniu i kosztach instalacji czujek czadu.

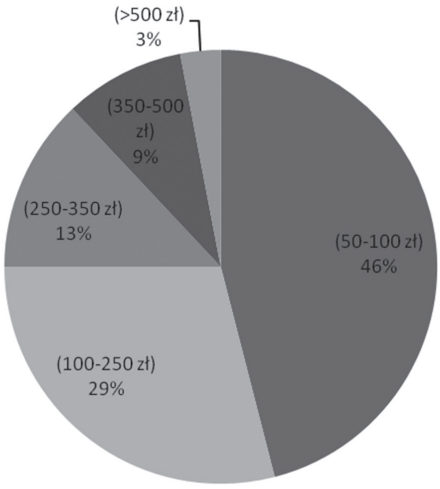

Rys. 6. Ocena szacunkowego kosztu czujki czadu
Źródło: opracowanie własne

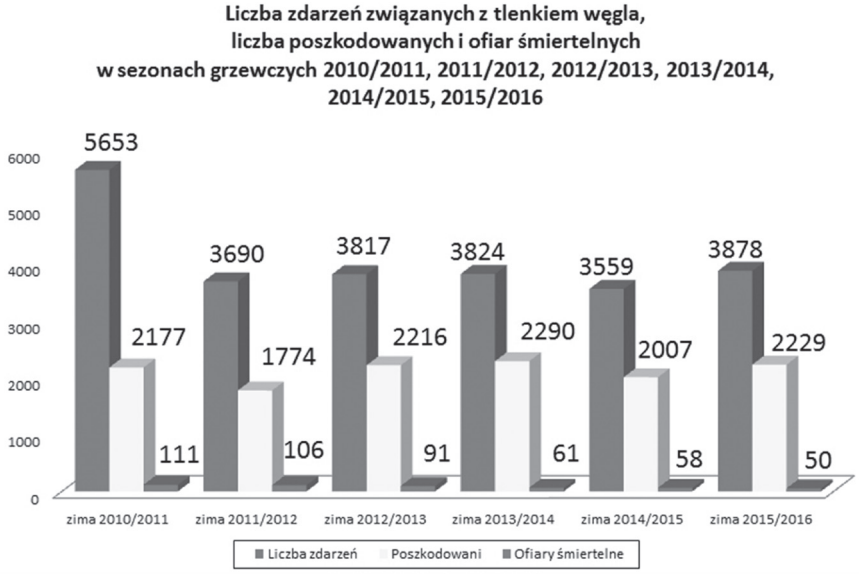

Rys. 7. Liczba zdarzeń związanych z tlenkiem węgla
Źródło: [7]

Kolejne trzy zadane pytania dotyczyły pomocy przedmedycznej. Na pytanie dotyczące postępowania z oparzeniami prawidłowo odpowiedziało

84% ze wszystkich ankietowanych, przy czym w grupie studentów inżynierii bezpieczeństwa było to 92% a wśród pozostałej grupy badanych 81%. Uzyskane wyniki potwierdzają, że studenci wiedzą, jak postępować w przypadku poparzenia, co ze względu na częstość takich zdarzeń, nie jest zaskakujące.

Rozpoznanie objawów u poszkodowanego znajdującego się we wstrząsie termicznym może znacznie przyspieszyć proces ratunkowy, a także ułatwić pracę służbom ratowniczym. Prawidłowo zidentyfikowało objawy wstrząsu termicznego 74% spośród wszystkich ankietowanych. Również tutaj odsetek poprawnych odpowiedzi był wyższy dla studentów inżynierii bezpieczeństwa w porównaniu do studentów innych kierunków – odpowiednio 79% i 72%, chociaż różnice te są niewielkie.

Ostatnie z pytań z zakresu ochrony zdrowia, dotyczyło postępowania przy zatruciu gazami wydzielającymi się podczas pożaru. Podanie tlenu poszkodowanemu, który zatruł się gazami pożarowymi jest pierwszą czynnością, jaką powinno się wykonać się zaraz po przeniesieniu go w bezpieczne miejsce. Z reguły zajmują się tym już służby ratownicze, ale coraz częściej można spotkać w miejscach publicznych, takich jak np. lotniska, szpitale, szkoły, przenośne butle z tlenem do doraźnego użycia. Odsetek prawidłowych odpowiedzi, również tutaj, był wysoki – 89% dla studentów inżynierii bezpieczeństwa i 75% dla pozostałej grupy.

W ramach badań sprawdzono wiedzę na temat gaszenia palącego się oleju, wiedzę, która jest potrzebna każdemu, gdyż z takim zdarzeniem można się spotkać w życiu codziennym. Uzyskano satysfakcjonujący wynik – 96% ankietowanych odpowiedziało poprawnie, że odcięcie dopływu tlenu spowoduje zgaszenia płomienia, przy czym można to uzyskać np. przez użycie pokrywki czy innego szczelnego przedmiotu.

Chcąc zbadać czy, ankietowani uczestniczyli w innych szkoleniach niż te przewidziane w ścieżce edukacyjnej do poziomu szkoły wyższej, w ankiecie zamieszczono pytanie nr 12: Czy oprócz obowiązkowego szkolenia BHP na uczelni, brałeś/brałaś udział w innym szkoleniu BHP w innym miejscu (praca, kurs, praktyki)?

Ponad połowa badanych potwierdziła swój udział w szkoleniach BHP przeprowadzanych poza uczelnią. W ramach tych szkoleń poruszane były również zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, co musiało wpłynąć na uzyskane wyniki.

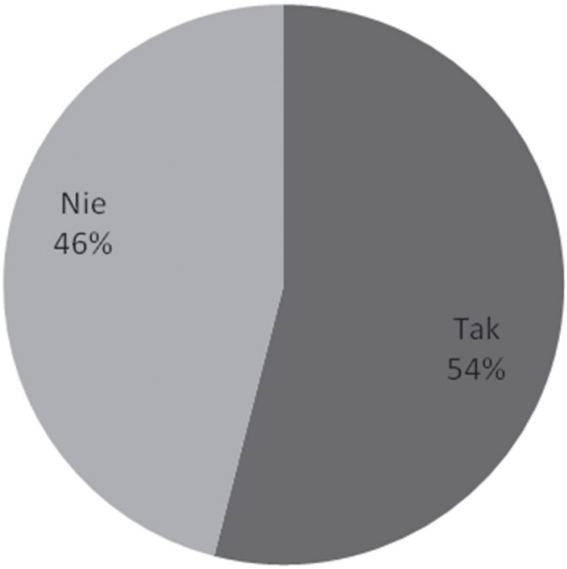

Rys. 8. Odsetek studentów biorących udział w dodatkowych szkoleniach BHP poza uczelnią
Źródło: opracowanie własne

Ostatnie pytanie dotyczyło źródeł wiedzy dodatkowej z badanego obszaru. Telewizja jako medium ogólnie dostępne może pełnić znaczącą rolę w edukacji społeczeństwa. Uzyskane wyniki wskazują jednak na to, że nie jest to wykorzystana forma. 82% ankietowanych odpowiedziało przecząco na pytanie, czy w ciągu ostatniego roku zetknęło się z programem w telewizji promującym wiedzę z zakresu ochrony ppoż. Nie oznacza to oczywiście, że takich programów nie było, ale fakt, że nie zostały one zapamiętane lub wybrane spośród bogatej oferty telewizyjnej świadczy o konieczności uatrakcyjnienia formy przekazu.

Wnioski

Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród studentów Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z zakresu ochrony przeciwpożarowej wykazała, że studenci posiadają podstawową wiedzę z tego zakresu, niezależnie od studiowanego kierunku. Elementarne wiadomości, takie jak numer

alarmowy straży pożarnej, obowiązki podczas wystąpienia zagrożenia czy pierwsza pomoc nie są im obce. 48% spośród wszystkich ankietowanych znalazło się w grupie, która popełniła maksymalnie dwa błędy. Bardziej rozbudowaną wiedzę, ze względu na obszar nauki, jaki poruszany jest na tym kierunku studiów, posiadają studenci inżynierii bezpieczeństwa. W tej grupie 83% badanych udzieliło maksymalnie dwóch błędnych odpowiedzi, a 38% nie popełniło żadnego błędu.

W trakcie badań, nie znaleziono wyraźnej zależności pomiędzy poziomem wiedzy z zakresu ochrony ppoż. a wybranym kierunkiem studiów, za wyjątkiem inżynierii bezpieczeństwa. Wyniki rozkładały się równomiernie pomiędzy badanymi grupami, nie wyróżniając żadnej z nich.

Niepokoi fakt, że tylko co piąty badany zetknął się i zapamiętał jakikolwiek program telewizyjny zawierający treści związane z ochroną ppoż. Świadczy to o małym zaangażowaniu mediów w szerzenie wiedzy w tym zakresie, oraz sugeruje, że wybrana forma jest mało atrakcyjna.

Wiedza z zakresu ochrony przeciwpożarowej w dobie postępu technologicznego jest wiedzą niezbędną a świadomość zagrożeń, które wynikają z jej braku mogą być kluczowe podczas ratowania życia lub zdrowia. Pomimo że w szkołach jest prowadzony przedmiot „Edukacja dla bezpieczeństwa", a na uczelniach wyższych każdy student zobowiązany jest do odbycia szkolenia BHP analiza wyników badania, wykazała, że w niektórych obszarach, pomimo ogólnie zadowalających wyników, wiedza ta nie jest wystarczająca i należy zastanowić się w jaki sposób skutecznie dotrzeć z nią do jeszcze szerszego grona odbiorców.

Literatura

[1] https://danepubliczne.gov.pl (dostęp: 10.11.2016).
[2] Breitkopf B., Cieśla M.: Edukacja dla bezpieczeństwa. Po prostu EDB. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 2012.
[3] Wardaszka Z, Niemcunowicz-Janica A, Janica J, Koc E.: Zatrucia tlenkiem węgla w materiale sekcyjnym Zakładu Medycyny Sądowej AM w Białymstoku w latach 1980–97. *Postępy Med. Sąd. i Krym.* 1999, 5, 309–316.
[4] Grabowska T., Nowicka J., Kabiesz-Neniczka S., Opiniowanie o przyczynie zatrucia i śmierci w przypadku badania zwłok wydobytych z pożaru, *Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii* 2012, LXII.

[5] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 21.04.2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2006 r. Nr 80, poz. 563).
[6] Świeboda A.: Ochrona ppoż. w praktyce. Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, Warszawa 2014.
[7] http://www.straz.gov.pl (dostęp: 10.11.2016).